

2019 m. Lietuvai aktualiausių ES darbotvarkės klausimų sąvadas

Sąvadas parengtas pagal 2019 metų Europos Komisijos darbo programos I priedą „Naujos iniciatyvos“.

Eil. Nr.	Pasiūlymo ar teisės akto pavadinimas	Pasiūlymo esmė	Aktualumas Lietuvai ir jo pagrindimas	Atsakinga institucija ¹
Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis				
1.	Investicijos Europai (Ne Teisėkūros)	<p>EK įvertins pasiektą pažangą įgyvendinant Europos investicijų planą ir identifikuos tolimesnes priemones investicijų skatinimui, įskaitant ir naująją InvestEU programą.</p> <p>2018-06-06 d. EK pateikė pasiūlymą dėl „InvestEU“, kuris skirtas skatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas Europos Sąjungoje, kad padėti spręsti investicijų trūkumo Europoje klausimą. Instrumento tikslas – suteikti finansavimą ekonomikos subjektams, kuriems dėl jų rizikos profilio privatūs finansuotojai ne visada gali arba nori suteikti finansavimą, kad būtų skatinamas ES ekonomikos konkurencingumas, tvarus augimas, socialinis atsparumas. „InvestEU“ instrumentas skirtas projektams, kuriantiems pridėtinę vertę ES kontekste.</p> <p>Pagrindinės finansavimo sritys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktūra (apie 11,5 mlrd. eurų); • Tyrimai ir inovacijos (apie 11,25 mlrd. eurų); • Mažos ir vidutinės įmonės 11,25 mlrd. eurų); 	<p>Aktualus.</p> <p>Lietuva teigiamai vertina EK pastangas skatinti investicijų pritraukimą ir skatinimą VN, bei siekti konsoliduoti ir efektyvinti finansinius instrumentus. Svarbu, kad InvestEU veikime būtų užtikrintas geografinis balansas tarp visų VN, ir kad šis instrumentas pasiektų visas VN. Labai svarbu užtikrinti, kad po 2020 m. siūloma InvestEU teisinė bazė būtų suderinta su Bendrųjų nuostatų reglamentu, ir būtų užtikrintas finansinių instrumentų papildomumas ir lankstumas, siekiant didžiausio investicijų efektyvumo.</p> <p>Atsižvelgdama į sėkmingą patirtį, Lietuva ir toliau planuoja įgyvendinti nacionalinio lygio finansinius instrumentus, kurie taip pat sprendžia rinkos neoptimalias situacijas ir dėl to susidariusius finansavimo trūkumus SVV, viešosios infrastruktūros ir energijos efektyvumo finansavimo srityse. Taigi, labai svarbu, kad per InvestEU finansuojami produktai nekurtų konkurencijos šalyse narėse įgyvendinamiems produktams, jų nedubliuotų ir prie jų prisidėtų.</p>	Finansų ministerija

¹ Dalyvaujančios institucijos nėra įvardijamos.

		<ul style="list-style-type: none"> Socialinės investicijos (apie 4 mlrd. eurų). <p>Komisija siūlo „InvestEU“ fondui skirti 15,2 mlrd. eurų. Tai leis iš ES biudžeto suteikti 38 mlrd. eurų garantiją, kuri bus panaudota strategiškai svarbiems projektams visoje ES paremti. Tikimasi, kad tai mobilizuos apie 650 mlrd. eurų investicijų.</p>		
2.	Darni Europos ateitis (Ne teisėkūros)	Diskusijoms skirtas dokumentas „Darnios Europos kūrimas iki 2030 m. ir tolesni veiksmai siekiant JT darnaus vystymosi tikslų, be kita ko, susiję su Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos“	<p>Aktualus.</p> <p>Dokumentu „Darnios Europos kūrimas iki 2030 m. ir tolesni veiksmai siekiant JT darnaus vystymosi tikslų, be kita ko, susiję su Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos“ siekiama plėtoti ilgalaikę ES viziją dėl darnaus vystymosi, didžiausią dėmesį skiriant sektorinėms politikoms, apsikeitimui darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo geriausiomis praktikomis tarp sektorių, VN ir ES lygiu.</p>	<p>Aplinkos ministerija</p> <p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</p> <p>Ūkio ministerija</p> <p>Užsienio reikalų ministerija</p>
Sujungta skaitmeninė bendroji rinka				
3.	<p>Bendrosios skaitmeninės rinkos sukūrimas</p> <p>(Ne teisėkūros)</p>	Dirbtinio intelekto Europoje planas; Veiksmų planas dėl dezinformacijos; Rekomendacija dėl Europos elektroninio sveikatos įrašo formato	<p>Aktualus.</p> <p>Lietuva nuosekliai pasisako už ES bendrosios skaitmeninės rinkos sukūrimą.</p> <p>Palankiai vertiname EK ketinimą parengti ir pristatyti dirbtinio intelekto Europoje planą. Laikomės nuomonės, kad plane didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas su dirbtiniu intelektu susijusioms ekosistemoms, ES ir regioninius bendradarbiavimo tinklams bei bandymų infrastruktūroms.</p>	<p>Susisiekimo ministerija</p> <p>Ūkio ministerija</p> <p>Kultūros ministerija</p>

			<p>Džiaugiamės EK ketinimu pristatyti veiksmų planą dėl dezinformacijos. LT nuosekliai pabrėžia kovos su dezinformacija svarbą, todėl tikimės detalaus ir konkretaus EK veiksmų sąrašo šioje srityje. Svarbu, kad veiksmų plano įgyvendinimas būtų susietas su konkrečiomis finansinėmis priemonėmis, kuriomis galėtų pasinaudoti ir valstybės narės įgyvendindamos projektus prisidedančios prie veiksmų plano įgyvendinimo.</p> <p>Palankiai vertiname EK planus, susijusius su Europos elektroninio sveikatos įrašo formato kūrimu. Manome, kad tai ženkliai prisidėtų prie sveikatos įrašų tarpvalstybinio prieinamumo didinimo.</p>	<p>Teisingumo ministerija</p> <p>Užsienio reikalų ministerija</p>
Atspari Energetikos Sąjunga ir perspektyvi klimato kaitos politika				
4.	<p>Paryžiaus susitarimų įgyvendinimas</p> <p>(Ne teisėkūros)</p>	<p>Strategijoje bus pristatyti ilgalaikio anglies dioksido išmetimo mažinimo galimybės bei iššūkiai</p>	<p>Labai aktualus.</p> <p>Ši strategija turi atitikti ES VN nacionalinių ilgalaikių klimato ir energetikos strategijų tikslus, o taip pat Paryžiaus susitarimo principus. Joje svarbu atspindėti geopolitinį kontekstą, siekiant užtikrinti lygias galimybes energijos išteklių pirkimui iš trečiųjų šalių. Taip pat svarbu užtikrinti, kad sutartų tikslų klimato ir energetikos srityse įgyvendinimas apimtų visus ekonomikos sektorius tiek ES, tiek ir VN lygiu. Manome, kad strategija turėtų tapti pagrindu visų valstybinių, regioninių, nevalstybinių ir finansinių institucijų bendradarbiavimui, siekiant sutartų tikslų klimato ir energetikos srityse, ir kuriant palankią aplinką privačių investicijų pritraukimui.</p>	<p>Aplinkos ministerija</p> <p>Energetikos ministerija</p> <p>Susisiekimo ministerija</p> <p>Žemės ūkio ministerija</p> <p>Ūkio ministerija</p>
5.	<p>Energetikos sąjungos sukūrimas</p>	<p>Pažangos ataskaita siekiant užbaigti Energetikos Sąjungos kūrimą</p>	<p>Labai aktualus.</p> <p>Teigiamai vertiname pasiektą pažangą, įgyvendinant užsibrėžtus Energetikos sąjungos tikslus. Svarbus</p>	<p>Energetikos ministerija</p>

	(Ne teisėkūros)		<p>tolesnis energetikos vidaus rinkos stiprinimas, lygių konkurencinių sąlygų su trečiosiomis šalimis bei energetinio saugumo užtikrinimas. Būtina ES teisės aktuose įtvirtinti nuostatas, reglamentuojančias elektros iš trečiųjų šalių patekimo į ES vidaus rinką klausimus. Būtina užtikrinti vienodų konkurencinių sąlygų (angl. <i>level playing field</i>) bei abipusiškumo principus prekyboje su trečiosiomis šalimis ir pareigą taikyti ne žemesnius nei ES aplinkosaugos bei kitus reikalavimus elektros energijos gamybai. Būtina kuo spartesnė derybų ES Taryboje baigtis dėl Dujų direktyvos pakeitimų. Šiais pakeitimais bus nustatyta, kad Trečiasis energetikos paketas yra taikomas ir dujotiekiams tarp ES ir trečiųjų šalių. Nord Stream 2 dujotiekis prieštarauja ES ir Energetikos sąjungos tikslams. Šiam projektui turi būti taikomos Trečiojo energetikos paketo nuostatos.</p> <p>Nelabai aktualus.</p> <p>Strateginiame su baterijomis susijusių veiksmų plane išvardyti visi veiksmai, galintys padėti valstybėms narėms, regionams ir Europos pramonei plėtoti konkurencingus, novatoriškus ir tvarius baterijų gamybos Europos Sąjungoje projektus. Šie veiksmai apima priemones, susijusias su galimybe gauti žaliavų, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, įgūdžiais ir reglamentavimo sistema, kuri padės užtikrinti, kad rinkai teikiamos baterijos būtų ne tik konkurencingos, kokybiškos ir saugios, bet ir tvarios bei tinkamos perdirbti.</p>	<p>Užsienio reikalų ministerija</p> <p>Ūkio ministerija</p>
6.	Energetikos ir klimato	Komunikatas dėl ES energetikos ir klimato	Aktualus.	Energetikos

	politikos ateitis (Ne teisėkūros)	politikos ateities iki 2025, galimybės išplėsti kvalifikuotos daugumos balsavimą ir Euratomo sutarties reforma	Lietuvai aktualu pro-aktyviai prisidėti prie ES energetikos ir klimato politikos formavimo – akcentuoti energetinio saugumo ir solidarumo sritis, palaikyti ES klimato politikos įgyvendinimą (ypač turint omeny 2025 m. ambicijų kėlimą pagal Paryžiaus susitarime numatytą ambicijų kėlimo mechanizmą) ir spręsti įgyvendinime kylančias problemas. Lietuva atsargiai vertina siūlymus pereiti iš vienbalsio sprendimų priėmimo į kvalifikuotą balsų daugumą kai kuriais energetiką liečiančiais klausimais.	ministerija Aplinkos ministerija Susisiekimo ministerija Ūkio ministerija Žemės ūkio ministerija
7.	Energinio efektyvumo tikslai – pasirengimas Brexit'ui (Teisėkūros)	Pasiūlymas dėl energinio efektyvumo tikslų iki 2030 m. atsižvelgiant į Brexit	Labai aktualus. Energos vartojimo mažinimas tapo prioritetine sritimi, ES lyderiai 2007 m. nustatė tikslą iki 2020 m. ES suvartojamos energijos kiekį sumažinti 20 proc. Būtina peržiūrėti šių tikslų įgyvendinimą atsižvelgiant į Brexit.	Energetikos ministerija
Stipresnė ir teisingesnė vidaus rinka, turinti tvirtą pramonės pagrindą				
8.	Sąžininga ir į ateitį orientuota bendra rinka (Ne teisėkūros)	Komunikatas dėl bendrosios rinkos (barjerų šalinimas ir pasinaudojimas naujomis galimybėmis)	Labai aktualus. Lietuva nuosekliai pasisako už visapusišką ES bendrosios rinkos potencialo išnaudojimą, šalinant vis dar egzistuojančias kliūtis prekių ir paslaugų rinkose. Lietuva aktyviai ragino Europos Komisiją įvertinti esamą bendrosios rinkos būklę, nustatant konkrečius sektorius, kuriuose kliūtys ES bendrosios rinkos veikimui daro didžiausią žalą, ir pasiūlyti jų šalinimo būdus.	Ūkio ministerija
9.	Sveikatos apsauga (Ne teisėkūros)	Komunikatas dėl visapusiškos Europos Sąjungos endokrininę sistemą pažeidžiančių medžiagų	Aktualus. Endokrininę sistemą pažeidžiančios medžiagos	Žemės ūkio ministerija

		sistemos	naudojamos žemės ūkyje ir yra kenksmingos žmonių sveikatai. Tačiau sprendimai nebenaudoti šių medžiagų gali turėti didelį poveikį ekonomikai, žmonių sveikatai bei viešojo administravimo sektoriui.	Aplinkos ministerija Sveikatos apsaugos ministerija
10.	Efektyvesnė vidaus rinkos teisėkūra (Ne teisėkūros)	<p>Efektyvesnė <u>mokesčių politikos</u> teisėkūra: sritys, kuriose turėtų būti taikomas kvalifikuotos daugumos balsavimas</p> <p>Efektyvesnė <u>socialinės politikos</u> teisėkūra: sritys, kuriose turėtų būti taikomas kvalifikuotos daugumos balsavimas</p>	<p>Labai aktualus</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kad mokesčiai yra valstybių suverenumo išraiška bei suverenumo pagrindas, laikomės nuoseklios pozicijos, kad sprendimai mokesčių politikos teisėkūroje būtų priimami vienbalsiai.</p> <p>Atsargiai vertiname galimus siūlymus dėl kvalifikuotos balsų daugumos išplėtimo socialinės politikos srityse. Manome, kad svarstant šią idėją būtina atsižvelgti į nacionalinių socialinių sistemų įvairovę ES bei subsidiarumo principo įgyvendinimą socialinėje srityje.</p>	<p>Finansų ministerija</p> <p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</p> <p>Užsienio reikalų ministerija</p>
Stipresnė ir teisingesnė ekonominė ir pinigų sąjunga				
11.	Tarptautinio Euro vaidmens stiprinimas (Ne teisėkūros)	<p>Komunikatas dėl tarptautinio euro vaidmens stiprinimo.</p> <p>Vienas iš EK tikslų siekiant stipresnio ES kaip globalaus žaidėjo vaidmens tarptautinėje erdvėje – euro stiprinimas tarptautiniame kontekste.</p>	<p>Aktualus.</p> <p>Šiuo metu EK pabrėžia, kad konkrečiai kaip bus stiprinamas euras ar kas bus pasiūlyta minėtame komunikate kol kas dar per anksti kalbėti. Tai bus komunikatas (<i>neturintis teisinės galios ir EK neplanuoja teikti jokio teisinio dokumento šiame kontekste</i>), kuriame, tikėtina, bus pateikiamos galimos euro stiprinimo idėjos – nuo institucinės, grįžtama prie jau minėto euro zonos vieningo atstovavimo TVF, galbūt euro zonos finansų ministro idėjos iki euroobligacijų ar atskiros Tarptautinės atsiskaitymų sistemos sukūrimo. Euras automatiškai stiprėtų įgyvendinus iniciatyvas, už kurių įgyvendinimą Lietuva pasisako: Bankų sąjungos,</p>	Finansų ministerija

			Kapitalų rinkos sąjungos bei visos Ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimą ir tolimesnį gilinimą.	
Abipusiu pasitikėjimu grindžiama teisingumo ir pagrindinių teisių erdvė				
12.	Teisės viršenybė (Ne teisėkūros)	Iniciatyva stiprinti teisės viršenybę Europos Sąjungoje. Pasiūlymas gali apimti teisės viršenybės padėties valstybėse narėse periodinės peržiūros procedūros sukūrimą, teisės viršenybės principų užtikrinimo ir ES finansavimo bei ES lėšų naudojimo sąsajos įtvirtinimą.	Labai aktualus. Lietuva remia teisės viršenybės principo laikymąsi demokratinėse visuomenėse, pasisako už dabartinio kasmetinio teisės viršenybės dialogo Taryboje, pagrįsto apsigalvotumu valstybių narių patirtimi, išlaikymą ir atsargiai vertina siūlymus sukurti periodinės peržiūros procedūrą bei susieti ES finansavimą su teisės viršenybės principo užtikrinimu.	Užsienio reikalų ministerija Teisingumo ministerija
Nauja migracijos politika				
13.	Bendros vizų politikos įgyvendinimas (Ne Teisėkūros)	<p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EC) Nr. 810/2009 nustatančio Bendrijos Vizų kodeksą (Vizų kodeksas) keitimo 7173/18</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 767/2008, Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, Reglamentas (EB) Nr. 2017/2226, Reglamentas (EB) Nr. 2016/399, Reglamentas Nr. XX/2018 (Sąveikumo reglamentas), ir Tarybos sprendimas Nr. 2004/512/EB, ir panaikinamas Tarybos sprendimas Nr. 2008/633/TVR</p>	<p>Aktualus Lietuva pritaria bendrajam pasiūlymo dėl Vizų kodekso pakeitimo tikslui – stiprinti bendrą vizų politiką ir kartu spręsti migracijos ir saugumo klausimus. Lietuva pritaria vizų politikos ir grąžinimo (readmisijos) sąsajos įtvirtinimui Vizų kodekse ir teigiamai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl galimybės valstybių, nepakankamai bendradarbiaujančių readmisijos srityje, piliečiams taikyti griežtesnę prašymų išduoti vizą nagrinėjimo tvarką.</p> <p>Labai aktualus Lietuva pritaria požiūriui, kad būtina išnaudoti dėl technologijų pažangos atsirandančias naujas galimybes, leidžiančias užtikrinti, kad būtų tiek palengvintas teisėtus asmenų keliavimas, tiek ir šalinamos neteisėtos migracijos grėsmės ir grėsmės ES vidaus saugumui. Tam, kad būtų efektyviai kovojama su nelegaliu asmenų gabenimu, neteisėtai ES esančių asmenų grąžinimu ir readmisija svarbus visapusiškas ir koordinuotas požiūris</p>	Užsienio reikalų ministerija Vidaus reikalų ministerija

			į migracijos keliamų iššūkių valdymą.	
Demokratinų pokyčių Sąjunga				
14.	Informacijos apie Europą sklaida (Ne teisėkūros)	Komunikatas dėl to, kaip komunikacijos priemonėmis sukurti vieningesnę, stipresnę ir demokratiškesnę Sąjungą	Labai aktualus Palaikome Europos Vadovų Bratislavoje įtvirtintą nuostatą, kad turime pagerinti tarpusavio komunikaciją tarp valstybių narių, su ES institucijomis, bet svarbiausia – su mūsų piliečiais. Turėtume užtikrinti, kad mūsų sprendimai būtų aiškesni, vartoti aiškias ir atviras formuluotes, sutelkti dėmesį į piliečių lūkesčius, užginčydami ekstremalių ar populistinių jėgų siūlomus pernelyg supaprastintus sprendimus. Todėl būtina sutelkti dėmesį į visuomenės informavimo apie ES stiprinimą ir ES komunikaciją vykdančių institucijų tarpusavio koordinaciją.	Užsienio reikalų ministerija

Albinas Zananavičius
Viceministras

2018-11-16